

Uredništvo - upravna Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001-4004

Mesečna naročnina 18 lit, za izoselstvo 31-50 lit.

Cek. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate

Izključna pooblaščenka za domače in izoselne oglase: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano

SLOVENE

SEPTEMBER - 1943

15
SREDA

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano

Izjalovljeni sovjetski napadi pri Novorosijsku

Sovražnik je bil odbit pri bojih od Krasnoarmejska do Vjazme — Hudi boji na področju Salerno — Nemške čete prešle v napad južno od Ebolijsa

Hitlerjev glavni stan, 14. septembra: Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

V Novorosijsku so v silnih in težkih bojih izpadli sovražni napadi.

Na bojišču od Krasnoarmejska do Vjazme je sovražnik napadal z močno pehoto in topništvom na do sedanjih težkih bojov. V glavnem je bil odbit. Krajinski vdori so bili nenašani.

Na področju Salerno so severno od mesta še močni boji z obupno se branečimi angleškimi divizijami.

Potem, ko so bili v trdem boju krvavo odbiti sovražni napadi na višinske postojanke južno od Ebolijsa, so naše čete tudi tukaj na široki črti prešle v napad. Sovražne postojanke so bile v naskoku zavzete, sovražnik pa je bil vržen nazaj na prostor, kjer se je izkazal. Jugovzhodno od Ebolijsa potekalo še trdi boji. Krvave izgube Angležev in severnih Amerikancev so zelo visoke.

Letalstvo je ponovno napadalo zbirališča ladij v Salernskem zalivu z dobrim uspehom. Ena križarka je bila zažgana, bombni zadetki pa so poškodovali tri srednje velike prevozne ladje.

V Kalabriji in Apuliji se je našim slabim zaščitnim oddelkom po-

srečilo neovirano se odmakniti od sovražnika. Sovražni oddelki, ovirani zaradi porušitih in miniranih cest, le oklevaje slede.

Bojna letala za dolge polete so v Atlantiku z bombnimi zadetki težko poškodovala veliko sovražno prevozno ladjo.

Posamična angleška letala so preteklo noč brezuspešno zmetala maloštevilne bombe na zahodno Nemčijo.

...

Aus dem Führerhauptquartier 14. Sept. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In Noworossijsk scheiterten feindliche Angriffe in schweren Häuserkämpfen.

An der Front von Krasnoarmejskoje bis Vjazma griff der Feind an den bisherigen Schwerpunkt mit starken Infanterie- und Panzerkräften an und wurde in wesentlichen abgewiesen. Oertliche Einbrüche sind abgeriegelt.

Im Raum von Salerno sind nördlich der Stadt noch erbitterte Kämpfe mit den sich verzweifelt wehrenden britischen Divisionen im Gange. Nachdem in den Vormittagsstunden des gestrigen Tages feindliche Angriffe gegen die Höhenstellungen südlich Eboli in harten Kämpfen blutig abgewiesen wurden, traten unsere Truppen später auf breiter Front zum Angriff an. Feindliche Stellungen wurden in Sturm genommen und der Feind auf seine Landungs-

plätze zurückgeworfen. Südwestlich Eboli sind noch harte Kämpfe im Gange. Die blutigen Verluste der Briten und Nordamerikaner sind sehr schwer.

Die Luftwaffe griff wiederholt Schiffsansammlungen in der Bucht von Salerno mit gutem Erfolge an. Ein Kreuzer wurde in Brand geworfen und drei Transportschiffe mit Bombentreffern beschädigt.

In Kalabrien und Apulien gelang es unsere überaus schwachen Sicherungsabteilungen sich unbehindert vom Feinde fast unbemerkt abzuziehen. Der Feind folgt, behindert durch unsere Sprengungen, nur zögernd.

Fernkampfflugzeuge beschädigten auf dem Atlantik einen grossen feindlichen Transporter durch Bombentreffer schwer.

Einzelne englische Störflugzeuge warfen in der vergangenen Nacht nur wenige Bomben in Westdeutschland ohne Erfolg.

...

Berlin, 14. sept. V Novorosijsku so bile izkrcane sovražne čete nadalje stajene na najožji prostor. V vzhodnem delu luke so se ogorčeni boji. Pri letalskih napadih so bile povzročene hude izgube tudi sovražnemu dovozu po morju in na obalni cesti k Novorosijsku. Na področju Mariupol-Krasnoarmejsk-Lizum so bili odbiti množinski napadi Sovjetov. Naše čete so povsod ohranile svoje postojanke. Na področju Harkova so v teku hudi boji. Bolševiki izvajajo velike napade s

Kako je bil osvobojen Duce

Berlin, 13. sept. O okoliščinah, pod katerimi je bil osvobojen Duce, objavlja DNB poročilo, iz katerega posnemamo:

Podjetje, ki je končalo s tako senzacionalnim uspehom, so v najtežjih okoliščinah pripravili in izvršili pripadniki varnostne službe SS in padalskih oddelkov. Badoglijeva vlada si je prizadevala, da bi ostalo bivališče Duceja v najstrožji tajnosti. V stremljenju, da zabiše vsako sled za Ducejem, je bilo njegovo bivališče od 25. julija večkrat spremenjeno, v zadnjem času pa so ga menjali vsaka dva dni. Skrivali so ga na vojnih ladjah in na raznih otokih ter pritegnili za strogo večje vojaške oddelke. Neposredno stražo je tvoril oddelek karabinerjev, ki so imeli nalog, da morajo Duceja v primeru poskusa za osvoboditev takoj umoriti.

Potrebna so bila skrbna poizvedovanja, da se je ugotovilo Ducejevo bivališče in šele zadnje dni je bila najdena zanesljiva sled Ugotovilo se je, da so Duceja spravili v docela nedostopen gorski masiv in ga držali tam ujetega v najbolj sramotnih okoliščinah. Podjetje za njegovo osvoboditev je vodil neki Hauptsturmführer, po rodu iz Vzhodne marke.

Führer je podelil udeležencem tega uspešnega udara visoka odlikovanja. Dasi je imela straža od Badoglija strogo povelje, naj Duceja v primeru poskusa osvoboditve takoj umori, Duce ni bil ranjen. Duce je takoj po svoji osvoboditvi telefonično govoril s Führerjem. Nato se je podal k svoji rodbini, ki jo je poseben oddelek pripadnikov stražne službe SS prav tako rešil iz internacije.

Svetovni odmevi o rešitvi Mussolinija

Berlin, 14. sept. Nemški radio poroča, da angleški tisk še vedno obsežno piše o tem, kako so nemški oddelki rešili Mussolinija. List »Star« podpira v svojem članku, da se ta dogodek nikakor ne sme podcenjevati, pač pa mu je treba pripisati posebno važnost.

Ves angleški tisk je zaradi rešitve Mussolinija izredno nerazpoložen. Angleški tisk se vprašuje, kako je bilo mogoče rešiti Mussolinija.

Berlin, 14. sept. Nemški radio poroča, da piše današnji romunski tisk o položaju v Italiji in pravi, da je Mussolinijeva rešitev pokazala, da ima Nemčija pobudo v rokah.

Berlin, 14. sept. Iz Madrida poročajo, da se španski tisk zelo razpisuje o rešitvi Mussolinija. Listi zlasti podčrtavajo dejstvo, da je bil Mussolini rešen kmalu po Hitlerjevem govoru.

Stockholm, 14. sept. »Exchange Telegraph« javlja, da je vest o osvoboditvi Mussolinija izzvala v Londonu veliko vznemirjenje.

London, 13. sept. O osvobojenju Duceja je objavila angleška poročevalska služba: Se večeraj se je trdilo, da je Badoglijo spravil Duceja v kraju, ki je za Nemce nedosegljiv, ter da je zanesljivo zastražen. Obstajal je dogovor med Londonom, Washingtonom in Badoglijem, po katerem bi se moral Duce izročiti Anglosasom. Ogorčenje Angležev zaradi osvoboditve Duceja je naperjeno predvsem proti Badogliju, ki je odpovedal celo kot ječar. Angleška agencija izjavlja, da bo ta dogodek imel za Badoglija resne posledice.

»Obnova« o osvoboditvi Mussolinija

Belgrad, 14. sept. DNB. List »Obnova« pripominja k posebnemu poročilu o osvoboditvi Mussolinija naslednje: Duha, moralo in moč Nemčije najbolj dokazuje viteško dejanje nemških padalcev, ki so osvobodili Mussolinija. Oni so osvobodili moža, ki je 20 let vodil Italijo in si je veliko prizadeval, da bi vili svoji državi novega duha ter da bi zagotovil njeno bodočnost.

Pregled položaja na vzhodu

Berlin, 14. sept. V Novorosijsku so bile izkrcane sovražne čete nadalje stajene na najožji prostor. V vzhodnem delu luke so se ogorčeni boji. Pri letalskih napadih so bile povzročene hude izgube tudi sovražnemu dovozu po morju in na obalni cesti k Novorosijsku. Na področju Mariupol-Krasnoarmejsk-Lizum so bili odbiti množinski napadi Sovjetov. Naše čete so povsod ohranile svoje postojanke. Na področju Harkova so v teku hudi boji. Bolševiki izvajajo velike napade s

številnimi tanki ter se vodijo borbe z menjajočo se srečo. Zapadno od Harkova med rekama Vorsklo in Psijolo so bili hudi sovražni napadi zavrženi in so nemške čete ostale gospodar položaja. Južno-zapadno od Konotopa so se izjalovili krajevni napadi Sovjetov, ki so imeli krvave izgube. Na Desni in jugozapadno od Kirova so se ponovno razvele hude borbe. Na ostalem delu vzhodne fronte je bilo samo na področju Velikih Luk živahno izvidniško delovanje.

Nova bolgarska vlada

Sofija, 14. sept. DNB V Sofiji je bila sestavljena nova bolgarska vlada. Dosele so znani naslednji člani nove vlade: predsednik ministrskega sveta in finančni minister Bošilov, pravosodni minister Zarakirev, notranji minister Kristov in vojni minister Rozev.

Sofija, 14. sept. DNB Novi bolgarski predsednik vlade Bošilov je bil v prejš-

nji vladi finančni minister. Sploh velja Bošilov za velikega strokovnjaka v finančnih vprašanjih. Več kot tridesetkrat je Bolgarijo uspešno zastopal na raznih mednarodnih finančnih konferencah. Od leta 1938. naprej je bil član raznih bolgarskih vlad.

Novi bolgarski zunanji minister je bil do sedaj bolgarski poslanik v Ankari.

Junaška smrt generala Zorna

Hitlerjev glavni stan, 7. sept.: Führer je 5. septembra 1943 podelil viteški križec železnega križa na hrastovem listu pehotnemu generalu Hansu Zornu. General Zorn je poveljeval armadnemu zboru in je 29. nemški vojak, ki je dobil to odlikovanje. Pehotni general Zorn je junaka umrl pri bojih na vzhodnem bojišču.

General Zorn je bil odlikovan z viteškim križcem že julija 1941, ko je kot divizijski poveljnik zavzel Vitebsk in z naskokom izvojeval prehod čez Dvino. Tudi pri nadaljnjih bojih na vzhodu je z armadnim zborom, kateremu je poveljeval kot general, dosegel odlične uspehe. Ko so začeli julija 1943 nemške čete začele s protinapadom južno od Orla, so njegove divizije zlomile zagrizen odpor ter predrle sovražne postojanke in so se nato izkazale v težkih bojih in odbile bolševiške prodorne poskuse. V teh bojih se je general Zorn podal zopet v prvo vrsto, da bi mogel dobiti točno sliko o položaju na najkročajnejših mestih in da bi s svojim zgledom vliil svojim vojakom zaupanje.

Ranjen je bil že 24. julija in 2. avgusta

je padel sredi svojih vojakov. Po njegovi junaki smrti ga je nato Führer počastil s podelitvijo hrastovega lista.

Nezlomljena nemška borbena sila v Italiji

Berlin, 14. sept. Angleški listi v svojih poročilih o položaju v Italiji opozarjajo na nezlomljeno nemško borbeno silo v Italiji. Govornik angloameriškega glavnega stana v Severni Afriki je naglasil, da je Nemčija prisilila Zedinjene države, da zelo drago plačujejo vsako svoje prodiranje na italijanskih tleh. »Exchange Telegraph« poroča o borbah pri Salernu. Angleži in Američani so naleteli na zelo hudo nemški odpor. Borbe se vodijo s tako ogorčenostjo, da spominjajo na borbe na vzhodnem bojišču.

Helsinki, 12. sept. Finski list »Uusimäki« piše o dogodkih v Italiji: Kapitulecija Badoglijeve vlade ni preprečila, da Italija ne bi postala krvavo bojišče in ji bo prinesla samo huda razdejavanja. Odočni ukrepi Nemčije so dokaz nezlomljive udarne sile in odporne moči Nemčije v južni in jugovzhodni Evropi.

Bruselj, 12. sept. Flamski nacionalni voditelj Elfos je izjavil glede na dogodke v Italiji: Kar se je zgodilo v Italiji, je brez primere. Moč Nemčije pa je kljub temu nezlomljena.

Italijani v Nemčiji so zvesti Duceju

Berlin, 14. sept. Iz vseh delov Nemčije neprestano prihajajo vesti, da so Italijani, ki bivajo v Nemčiji, izjavljajo za Duceja in za fašistično nacionalno vladno. »New York Herald Tribune« piše, da so se izkazali računi Anglije in Amerike glede Italije za docela pogrešne. Angleški general Montgomery je priznal, da ni uspeła niti osvoboditev angleških in ameriških ujetnikov, ki so razmeščeni so večini v Severni Italiji.

Japonci razorožili oddelke italijanske vojske na svojem področju

Tokio, 14. sept. Japonske vojaške oblasti so na Daljnem vzhodu razorožile tiste italijanske vojaške oddelke, ki so se nahajali na tamkajšnjem področju.

Razočaranje v Angliji

Lizbona, 14. sept. Iz Gibraltarja poročajo, da se je spontano navdušenje zaradi kapitulacije Italije umaknilo vidneje razočaranju. V anglosaskih krogih priznavajo, da čakajo anglo-ameriške čete v Italiji še težke naloge.

Angleška poročila o bojih v Italiji poudarjajo borbena sila nemških čet. Angleški in ameriški poveljniki svare pred podcenjevanjem položaja. V Italiji se mo-

italijanske vojske in fašistične milice tako v sami Italiji, kakor v južni Franciji in na Balkanu se izjavljajo za nadaljevanje borbe na strani Nemčije.

Razorožitev Badoglijevih čet na Balkanu

Berlin, 14. sept. V teku razorožitve italijanskih čet v severni Grčiji je pristal poveljnik neke italijanske armade na častno kapitulacijo. Obvezal se je, da bo s svojimi četami še nadalje skrbel za vzdrževanje reda. Velik del italijanskih čet v Grčiji se je odločil za nadaljevanje borbe ob strani Nemčije. Tudi Peloponez je bil očisti brez incidentov. Mnogi italijanski oddelki, zlasti fašistična milica, so izrazili svojo odločno voljo za nadaljevanje borbe in svojo zvestobo nemškemu zavezniku. Ves polk fašistične milice se je izjavil odločno za nacionalno fašistično vladno.

V Črni gori prodirajo nemški oddelki k albanski obali. Pridružujejo se jim bataljoni črnih srac. V nekem albanskem pristanišču je oddelek nemških čet pravočasno zasledil sedem ladij in preprečil, da bi jih posadke potopile.

Dolga pot angleškega premoga do Italije

Stockholm, 14. sept. DNB »Swenska Morgenbladet« poroča, da bo Anglija dala Italiji premož, toda Italijani ga bodo morali sami kopati v angleških rudnikih. V ta namen mislijo uporabiti Italijanske vojne ujetnike in civiliste. Kako bodo mogli te ljudi spraviti v Anglijo, je seveda drugo vprašanje.

Obstoja samo pot boja

Podrti mostovi — Ameriška doba? — Poslanstvo Nemčije

Strassburg, 14. sept. MZ. 7. sept. je govoril v Strassburgu državni vodja Rosenberg pred tisočglavo množico. Najprej je omenil Alfred Rosenberg misel, da se narodi ne morejo izogniti usodi, katero jim je določila zgodovina. Velik čas in velika država se nikdar ne porodita v miru, temveč vedno le v času največjih bojov. Našem rodu je bil narekovana boj. Na strani sovražnikov — tako je izjavil državni vodja — so se zbrali judovstvo, kapitalizem in boljševizem. Te sile so nekoč že obljubile, da bodo dale Evropi novo obličje, pa so žalostno odpovedale. Takim nasprotnikom se ne more Evropa nikdar podvreči.

Ko so se svoječasnno zbrali narodni socialisti, so prevzeli nase veliko osebno odgovor: podrti so mostove za seboj v prepričanju, da je le to dejanje pogoj za velik boj za Nemčijo. In danes se lahko reče, da je ves nemški narod podrti mostove za seboj: on ne more več izbirati med dvema, tremi ali več cestami, temveč ima samo eno pot, pot boja. Če gre 80 milijonov po isti poti, bo zmagoval.

Že 150 let vre med narodi Evrope. Ključ po socialni pravičnosti ni utihnil. Milijoni pa so bili prevarani za svojo usodo. Zgodovinska zahteva po socialni pravičnosti je tudi danes naša zahteva in navzlic tej veliki vojni ne mislimo po zmagi kreniti iz te poti. Socialno gibanje so si prisvojili goljufivi Judje z marxizmom. To je bila ječa za evropske narode. V ključ po socialni pravičnosti so vnesli Judje drugo zahtevo, zahtevo po internacionalizmu. Iz tega je nastala zmešnjava, s katero se narodno misleči Nemec ne more spopazumeti. Ideja narodnosocialistične Nemčije je bila nova misel, ki je rodila sadove in ki je bila vnešena med evropske narode. Tudi s tem nam je bila pojasnjena vojna. Bojazen pred odzdravitvijo sveta je postala Amerikancem in Angležem temelj za vojno proti nam.

Simbol za to, da narodno-socialistično naziranje ni bilo sled nauka, ampak praktično dejanje, nudi nemška delovna služba. Bila je dobra, ker je mnogo delov naše mladine potegnila iz zabavišč in jim dala lopato v roko. Ni nobena škoda, če so nežni sinčki v delovni službi. Tam je marsikateri spet spoznal praktično tovarstvo pri delu. Drugi simbol je viteški križec, ki so ga prej dobivali le častniki. Danes ga dobivajo tudi preprosti vojaki.

Nato je Rosenberg prešel na judovsko vprašanje, pred katerim stoji narodi Evrope že 2000 let. Narodi tega vprašanja niso mogli rešiti, čeprav je v evropski zgodovini več kot enkrat stopilo pred oči in klicalo po rešitvi. Judovstvo je vedno spet in spet izkoristilo stanje obolenosti. V zgodovini je bilo več bojov proti ju-

dovstvu, todo ti boji so bili le krajevni. V teku 150 let se je s tem oblatilo gospodarstvo cele Evrope, politika in kultura pa sta se izpridili. Narodni socializem je izjavil, da je treba smatrati izločitev judovstva za socialno in narodno nujnost, pa tudi kot del humanosti.

Zadnjemu Nemcu je jasno, da Amerikanci, s katerimi imamo danes opravka, nimajo niti najmanjšega pojma, kaj pomeni kultura. On — govornik — je bil v nekaterih majhnih alžalskih mestih, v katerih so se zupani trudili, da bi dobili gledališče ali opero. Združene države s 150 milijoni ljudi pa imajo eno samo opero, pa še to plačujejo s prostovoljnimi prispevki in »tako naj kdo veruje,« je vzkliknil govornik — »da bo učil Evropo, da naj bi bila ameriška doba poklicana prinesiti staremu svetu kulturo.« Če nasprotniki pošiljajo svoje bombnike nad Nemčijo ter spreminjajo neprecenljive kulturne vrednote v prah in pepel, je to strašno znamenje današnjega časa. To pa tudi pomeni dolžnost za vsakega Nemca, da mora odslej apelirati na sovražstvo.

Mi niti trenutek ne mislimo, da bi bili slabi, ampak ravno nasprotno: mi verujemo, da je usoda naložila nemškemu ljudstvu to težko borbo. Vsak Nemec mora poznati poslanstvo Nemčije in prisel bo dan, ko se bo to poslanstvo izpolnilo.

Slovaška krepko na strani Nemčije

Bratislava, 14. sept. Slovaški notranji minister Mach je glede na kapitulacijo Italije izjavil:

»Slovaška bo nadaljevala borbo na strani velikega nemškega naroda do končne zmage. Čim tesneje se bo Slovaška navezala na evropsko skupnost, tem močnejša bo.«

Huda bitka pri Salernu

Berlin, 14. sept. Nemški radio poroča, da sovražna poročevalska agencija v svojem poročilu o vojaškem položaju v južni Italiji podčrtava, da je odpor nemških čet žilav. Sovražna agencija pravi dalje, da so pri svojih bojih nemške čete popolnoma izrabile vse krajevne okoliščine. Nemške čete svoje postojanke trdno držijo. Izredno ostri in srditi pa so boji pri Salernu in bitka pri Salernu spada med najhujše bitke v tej vojni. Tako pravi angleška poročevalska agencija.

Berlin, 14. sept. Na prostoru Salerna v južnozahodni Italiji zavzemajo ogorčene borbe v severnem odseku vedno večjo ostrino. Sovražnik je bil vržen nazaj. Južnovzhodno od Salerna poskuša sovražnik razširiti svoje postojanke in so tu v teku hude borbe. Letalstvo je potopilo na morju pri Salernu dve veliki transportni ladji in en torpedni čoln, poškodovalo pa dve lahki križarki in dve transportni ladji. V salernski luki je bila tretja sovražna križarka hudo zadeta od dveh bomb.

Razorožitev Badoglijeve vojske je v bistvu končana. Vedno večji oddelki

rejo angleške in ameriške čete za vsako miljo krvavo boriti. Vest, da je Rim v nemških rokah, je učinkovala porazno in iztrežnjujoče.

God bolgarskega kralja

Sofija, 14. sept. Vse Bolgarije je danes proslavila god svojega mladega vladarja kralja Simeona. Po vseh bolgarskih cerkvah so bile službe božje.

Kralj Viktor Emanuel na Siciliji

Stockholm, 14. sept. DNB. Iz Londona poročajo, da se nahajajo kralj Viktor Emanuel, prestolonaslednik Umberto in maršal Badoglijo na Siciliji pod angleško zaščito.

Uspela zbirka za nemški Rdeči križ

Berlin, 14. sept. DNB: Pri zbirki za nemški Rdeči križ dne 21. in 22. avgusta je bilo nabranih 3431 milijonov mark, kar presega lansko zbirko ob istem času za več kot 17 odstotkov.

Obnova borbenih fašijev v Berlinu

Berlin, 14. sept. V nedeljo je bila v Berlinu obnovljena organizacija borbenih fašijev, ki bo nadaljevala delo in borbo v duhu Ducejevih načel.

Fašisti v Romuniji zvesti Mussoliniju

Bukarešta, 14. sept. V romunski prestolnici je bila včeraj svečano obnovljena organizacija borbenih fašijev. V romunski prestolnici bivajoči fašisti so ponovno svečano potrdili zvestobo Duceju in se izjavili za nadaljevanje borbe skupno z nemškim narodom.

Italijanska oklepnica »Roma« potopljena

Berlin, 13. sept. V vojnem poročilu z dne 13. t. m. je omenjen tudi napad nemških letalskih oddelkov na skupino italijanskega vojnega brodoma. Bojna ladja, ki je bila pri tem potopljena, je 35.000 tonska oklepnica »Roma«, ki je bila splovljena v morje leta 1940. To je bila najnovejša bojna ladja italijanske vojne mornarice. Njena brzina je znašala 30 milj na uro in je bila ena najmodernejših oklepnih na svetu.

Stockholm, 14. sept. Uničenje velike italijanske bojne ladje »Roma«, ki ima 35.000 ton, po nemških bojnih letalih, označujejo v Londonu za senzacijo v vsej zgodovini pomorskega bojevanja.

Urednik: Viktor Cenč